

Matryca do ocena efektywności kontraktowania usług społecznych w ramach PWD prowadzonych przez organizacje pozarządowe w porównaniu do usług realizowanych samodzielnie przez JST

Matryca poniższa jest narzędziem oceny efektywności kontraktowania usług w ramach PWD o charakterze modelowym i uniwersalnym. Oznacza to, że można dokonać obiektywnej (w oparciu o konkretne kryteria wagowe) analizy, czy w danym przypadku kontaktowanie usług PWD na rzecz NGO jest efektywniejsze niż samodzielne wykonywanie tego zadania przez JST niezależnie od:

- **uwarunkowań zewnętrznych** tj. otoczenia PWD min. lokalizacji PWD (gmina miejska, gmina wiejska), wielkości budżetu JST, w którym działa PWD, wysokości wydatków na usługi społeczne (w tym na działania na rzecz dzieci i młodzieży), jakości współpracy JST z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, przychylności JST do outsourcingu usług społecznych na rzecz NGO, dotychczasowych doświadczeń w zakresie kontraktowania usług społecznych itp. oraz

- **czynników wewnętrznych**, w tym: liczby podopiecznych PWD, liczby i sposobu zatrudnienia kadry PWD, finansowych kosztów realizacji usług, okresu kontraktowania (roczny, wieloletni), itp.

Stosując matrycę należy przyjąć metodologiczne założenia „wyjściowe”:

→ PWD powinny być prowadzone w oparciu o model SUWAK, gwarantujący spełnienie przez realizatorów tych usług (niezależnie czy będą to NGO czy JST) przynajmniej minimum standardów organizacyjnych i jakościowych;

→ do oceny efektywności stosowana będzie skala 0-5, jednak w odniesieniu do poszczególnych kryteriów wartości te oznaczają różne warunki brzegowe. Dlatego są one indywidualnie definiowane dla każdej, branej pod uwagę kwestii;

→ matrycę (podobnie jak w przypadku analizy SWOT) należy stosować wypełniając 4 pola analizy:

1. **Czynniki zewnętrzne** (pośrednio związane z funkcjonowaniem PWD, uwarunkowania i otoczenie PWD)
2. **Czynniki wewnętrzne** (bezpośrednio związane z działalnością PWD)
3. **NGO→PWD** (ocena efektywności prowadzenia placówki przez organizacje pozarządowe)
4. **NGO→JST** (ocena efektywności prowadzenia placówki przez samorząd lokalny).

→ prowadząc ocenę efektywności kontraktowania usług konkretnego PWD należy brać pod uwagę aktualne, lokalne uwarunkowania – należy przyjmować nie wartości oczekiwane (sytuacja docelowa) a rzeczywiste (sytuacja obecna).

→ preferowanym przez ekspertów modelu SUWAK sposobem przeprowadzenia poniższej analizy jest metoda partycypacyjna tzn. warsztat z udziałem potencjalnych realizatorów usług (NGO i JST), a w najlepszym (docelowym) przypadku także z udziałem interesariuszy tj. przedstawicieli rodziców uczestników zajęć PWD, nauczycieli, pedagogów, innych lokalnych organizacji, potencjalnych sponsorów i darczyńców inicjatyw na rzecz dzieci itp. , a w razie potrzeby moderatora i ekspertów zewnętrznych. Taki „uspołeczniony” sposób oceny efektywności umożliwi zobiektywizowanie analizy i osiągnięciem możliwie wieloaspektowych opinii na temat usług w PWD;

→ analizę należy dokonywać cyklicznie przed wdrożeniem procedury kontraktowania (corocznie lub wieloletnio) oraz każdorazowo w przypadku zmiany lokalnych uwarunkowań np. powstania nowej organizacji, zmiany potrzeb lokalnych (np. zwiększająca się liczba dzieci potrzebujących wsparcia PWD);

→ w analizie należy brać pod uwagę wnioski z ewaluacji dotychczas realizowanych usług w PWD. Ocenę jakości usług PWD umożliwiają wykorzystanie narzędzi ewaluacji, które zaproponowano w ramach zwalidowanych produktów modelu SUWAK (patrz podręcznik i Instrukcja Krok po kroku);

→ łączna suma punktów wskazuje efektywność kontraktowania usług PWD w kontekście realizatora (JST czy NGO).

**Matryca do ocena efektywności kontraktowania usług społecznych w ramach PWD
prowadzonych przez organizacje pozarządowe w porównaniu do usług realizowanych samodzielnie przez JST**

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE (niezależne od PWD)	NGO→PWD	JST→PWD	Opis kryterium wagowego	Uzasadnienie pkt.
Znaczenie prowadzenia PWD dla realizatora usług			<ul style="list-style-type: none"> - ujęcie PWD w dokumentach decyzyjnych (statuty NGO, strategie, uchwały JST) – 1 pkt. - uwzględnienie PWD w planach operacyjnych realizatora (roczne plany działania) – 2 pkt. - zapewnienie zasobów kadrowych i rzeczowych – 3 pkt. - zapewnienie źródeł finansowania – 4 pkt. - spełnienie większości z powyższych – 5 pkt. - brak powyższych – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
Współpraca ze społecznością lokalną			<ul style="list-style-type: none"> - informowanie rodziców i opiekunów (komunikacja jednostronna) – 1 pkt. - aktywna współpraca z rodzicami/opiekunami (konsultacje, partycypacja) – 2 pkt. - współpraca z innymi interesariuszami (szkoła, parafie, inne NGO itp.) – 3 pkt. - zagwarantowanie powołania formalnego partnerstwo lokalne na rzecz PWD – 4 pkt. - zagwarantowanie wdrożenia aktywnej platformy współpracy na rzecz PWD – 5 pkt. - brak współpracy – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
Zasoby kadrowe i przygotowanie kadry PWD			<ul style="list-style-type: none"> - liczebność kadry zbyt mała – 1 pkt. - liczebność kadry dostosowana do potrzeb PWD, ale bez wysokich kwalifikacji – 2 pkt. - liczebność kadry zbyt mała, ale przygotowana merytorycznie – 3 pkt. - liczebność kadry przygotowana do potrzeb i przygotowana wg. modelu SUWAK – 5 pkt. - brak kryteriów naboru – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
Zasoby lokalowe i rzeczowe			<ul style="list-style-type: none"> - posiadanie samego wyposażenia rzeczowego do prowadzenia PWD – 1 pkt. - dostępność do lokalu, ale nieprzystosowanego do potrzeb PWD – 2 pkt. - posiadanie lokalu spełniającego wszystkie wymogi, bez wyposażenia – 3 pkt. - posiadanie lokalu spełniającego wymogi, ale z niepełnym wyposażeniem rzeczowym (konieczność niewielkiego doposażenia) – 4 pkt. - posiadanie lokalu spełniającego standardy PWD i w pełni wyposażonego – 5 pkt. - brak powyższych – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	

**Matryca do ocena efektywności kontraktowania usług społecznych w ramach PWD
prowadzonych przez organizacje pozarządowe w porównaniu do usług realizowanych samodzielnie przez JST**

<p>Obsługa organizacyjno- finansowo-księgową</p>			<ul style="list-style-type: none"> - koszty obsługi poniżej 5 % ogólnych kosztów PWD – 1 pkt. - koszty obsługi od 6 % do 10 % – 2 pkt. - koszty obsługi powyżej 10 % i poniżej 30 % – 3 pkt. - koszty obsługi powyżej 30 % i poniżej 40 % – 4 pkt. - koszty obsługi powyżej 40 % i poniżej 50 % – 5 pkt. - koszty obsługi powyżej 50 % – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
<p>Pozyskiwanie dodatkowych środków na PWD metodą projektową (dotacje z EFS, FIO, innych źródeł aplikowania o środki pomocowe)</p>			<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie dodatkowych środków zewnętrznych do wysokości 5 % kosztów PWD – 1 pkt. - pozyskanie dodatkowych środków zewnętrznych od 6% do 10% – 2 pkt. - pozyskanie dodatkowych środków zewnętrznych powyżej 10% i poniżej 30% – 3 pkt. - pozyskanie dodatkowych środków zewnętrznych powyżej 30% i poniżej 50% – 4 pkt. - pozyskanie dodatkowych środków zewnętrznych powyżej 50% – 5 pkt. - nie pozyskanie dodatkowych środków zewnętrznych – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
<p>Pozyskiwanie dodatkowych środków na PWD metodą nieprojektową (sponsorzy, darczyńcy, fundraising, odpis 1 %, zbiórki, aukcje itp.)</p>			<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie dodatkowych środków pozaprojektowych na PWD do wysokości 5 % kosztów PWD – 1 pkt. - pozyskanie dodatkowych środków pozaprojektowych od 6 % do 10% – 2 pkt. - pozyskanie dodatkowych środków pozaprojektowych od powyżej 10% i poniżej 30% - 3 pkt. - pozyskanie dodatkowych środków pozaprojektowych od powyżej 30% i poniżej 50% - 4 pkt. - pozyskanie dodatkowych środków pozaprojektowych od powyżej 50% – 5 pkt. - nie pozyskanie dodatkowych środków pozaprojektowych od – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
<p>Pozyskiwanie wolontariuszy dla PWD</p>			<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie 1-3 wolontariuszy akcyjnych, okazjonalnych – 1 pkt. - pozyskanie powyżej 3 wolontariuszy akcyjnych, okazjonalnych – 2 pkt. - pozyskanie 1-3 wolontariuszy stałych – 3 pkt. - pozyskanie powyżej 3 wolontariuszy stałych – 4 pkt. - stała współpraca z więcej niż 5 wolontariuszami (umowa wolontariacka) - 5 pkt. - brak wolontariuszy – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	

**Matryca do ocena efektywności kontraktowania usług społecznych w ramach PWD
prowadzonych przez organizacje pozarządowe w porównaniu do usług realizowanych samodzielnie przez JST**

CZYNNIKI WEWNĄTRZNE (zależne od PWD)	NGO→PWD	JST→PWD	Opis kryterium wagowego	Uzasadnienie przyznanych pkt.
Przeprowadzenie diagnozy sytuacji grupy docelowej w kontekście usług PWD			<ul style="list-style-type: none"> - różnorodność narzędzi diagnozy – 1 pkt. - jakość narzędzi badawczych – 1 pkt. - dobór grupy badawczej (tylko dzieci lub dzieci -rodzice-nauczyciele) – 1 pkt. - wielkość grupy respondentów/obiektywność uzyskanych danych - 1 pkt. - dostępność i jasność diagnozy (sposób opisu) – 1 pkt. - brak diagnozy – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
Nabór i rekrutacja podopiecznych PWD			<ul style="list-style-type: none"> - możliwość bezpośredniego dotarcia do zainteresowanych – 1 pkt. - inne formy działań informacyjno-promocyjnych – 1 pkt. - efektywność działań informacyjno- promocyjnych (liczba zainteresowanych) – 1 pkt. - jasne przejrzyste kryteria naboru wg. modelu SUWAK – 2 pkt. - brak kryteriów naboru – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
Formy wsparcia realizowane w ramach PWD			<ul style="list-style-type: none"> - jakość i różnorodność form wsparcia, zależnie od poziomu wg. modelu SUWAK – od 1 do 3 pkt. - inne dodatkowe formy wsparcia (wycieczki, stypendia itp.) – 1 pkt. - wsparcie towarzyszące (wyżywienie, zwrot kosztów dojazdu) – 1 pkt. - formy nie mieszczące się w kryteriach modelu SUWAK – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	
Ocena efektów wsparcia PWD			<ul style="list-style-type: none"> - ewaluacja efektywności ekonomicznej według modelu SUWAK – 2 pkt. - ewaluacja efektywności społecznej według modelu SUWAK – 2 pkt. - inne metody ewaluacji lub ewaluacja zewnętrzna – 1 pkt. - brak ewaluacji – 0 pkt. <p>Można uzyskać maksymalnie 5 pkt.</p>	

Przykładowa symulacja przedstawiająca zastosowanie matrycy na przykładzie testowanej gminy Stalowa Wola:

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Matryca do ocena efektywności kontraktowania usług społecznych w ramach PWD
prowadzonych przez organizacje pozarządowe w porównaniu do usług realizowanych samodzielnie przez JST**

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE (niezależne od PWD)	NGO→PWD	JST→PWD	Opis kryterium wagowego	Uzasadnienie przyznanych pkt.
Znaczenie prowadzenia PWD dla realizatora usług	2	5		- lokalna organizacja w celach statutowych ma wpisane wsparcie dzieci i młodzieży w ramach zajęć, dodatkowo zapewni kadre i własny/użyczony lokal – 3 pkt. -JST zapewni powyższe + źródła finansowania – 5 pkt.
Współpraca ze społecznością lokalną	5	1		- NGO zagwarantuje wdrożenia międzysektorowej platformy współpracy na rzecz PWD – 5 pkt. - JST prowadzi jednostronne informowanie rodziców i opiekunów (komunikacja jednostronna) – 1 pkt.
Zasoby kadrowe i przygotowanie kadry PWD	5	2		- NGO zapewni kadre wystarczającą do potrzeb PWD i dodatkowo, która ukończyła cały cykl szkoleń SUWAK w ramach projektu SUWAK – 5 pkt. - JST kadra pełna, ale bez specjalistycznego SUWAK-owego przygotowania – 2 pkt.
Zasoby lokalowe i rzeczowe	2	4		- NGO ma użyczony lokal, ale nieprzystosowanego do potrzeb PWD – 2 pkt. - posiadanie lokalu odpowiednim z niepełnym wyposażeniem - 4 pkt.
Obsługa organizacyjno- finansowo-księgową	2	5		- NGO pozyska wkład własny 10 % – 2 pkt. - JST ma wkład własny powyżej 50 % – 5 pkt.
Pozyskiwanie dodatkowych środków na PWD metodą projektową (dotacje z EFS, FIO, innych źródeł aplikowania o środki pomocowe)	3	2		- NGO pozyskanie wkład własny powyżej 10 % i poniżej 30% (z FIO, ROPS, innych źródeł grantodawczych) – 3 pkt. - NGO pozyska dodatkowy wkład własny do 10 % – 2 pkt. (ma nieliczne możliwości dotacji, praktycznie z EFS)
Pozyskiwanie dodatkowych środków na PWD metodą nieprojektową (sponsorzy, darczyńcy, fundraising, odpis 1 %, zbiórki, aukcje itp.)	3	0		- NGO ma realne możliwość pozyskania dodatkowych środków z fundraisingu, opisu 1 % podatku (statut OPP), od sponsorów, darczyńców itp. w wysokości i poniżej 30% – 3 pkt. - JST nie ma takich możliwości – 0 pkt.
Pozyskiwanie wolontariuszy dla PWD	4	0		- NGO pozyska 1-3 wolontariuszy stałych – 3 pkt. - JST praktycznie nie ma możliwości pozyskania wolontariuszy (wolontariat pracowniczy praktycznie wykluczony) - 0 pkt.
CZYNNIKI WEWNĄTRZNE	NGO→PWD	JST→PWD	Opis kryterium wagowego	Uzasadnienie przyznanych pkt.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Matryca do ocena efektywności kontraktowania usług społecznych w ramach PWD
prowadzonych przez organizacje pozarządowe w porównaniu do usług realizowanych samodzielnie przez JST**

(zależne od PWD)			
Przeprowadzenie diagnozy sytuacji grupy docelowej w kontekście usług PWD	5	5	- NGO i JST prowadzą diagnozę w oparciu o różne, wiarygodne, miarodajcze metody badawcze, oparte o propozycje metodologiczne modelu SUWAK – po 5 pkt.
Nabór i rekrutacja podopiecznych PWD	5	3	- NGO z racji bliskości do społeczności lokalnej oraz stosowania jasnych kryteriów naboru według modelu SUWAK ma bezpośrednie dotarcie do mieszkańców danej społeczności lokalnej – 5 pkt. - JST stosuje jasne kryteria naboru, ale nie oparte na modelu SUWAK – 3 pkt.
Formy wsparcia realizowane w ramach PWD	3	5	- NGO stosuje wszystkie, najwyższe formy wsparcia wg. modelu SUWAK – 3pkt. - JST dodatkowo mają środki na odki na dodatkowe formy wsparcia i wsparcie towarzyszące – 5 pkt.
Ocena efektów wsparcia PWD	5	2	- NGO prowadzi ewaluację efektywności ekonomicznej i społecznej według modelu SUWAK - 5 pkt. - JST stosuje ewaluację efektywności ekonomicznej - 2 pkt.
Łącznie:	44	34	Wnioski: w przypadku gminy testującej model SUWAK kontraktowanie usług PWD dla organizacji pozarządowej jest efektywniejsze.